

กระดานข่าวงานวิจัยใช้ได้จริง :

พืชอาหาร พืชสมุนไพร

รองเท้านารีรุ่งสุริยานัม

กลุ่มวิจัยพฤกษศาสตร์และพืชภัณฑ์พืช
สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร
ประจำเดือนสิงหาคม ๒๕๖๔

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Paphiopedilum rungsuriyanum</i> O. Gruss, Rungruang, Chaisur. & Dionisio
สกุลย่อย	<i>Pumila</i> Aver., O. Gruss et Koop.
สถานภาพ	ยังไม่มีผลการพิจารณาประเมินสถานภาพ [Not Evaluated (NE)]

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ลำต้นขึ้นเป็นกออัดกันแน่น มี 3-5 ใบ/กอ รูปรี ปลายใบมนหรือหยักเว้าเล็กน้อย ขนาดยาว 5-10 เซนติเมตร กว้าง 1.5 – 2.0 เซนติเมตร ใบ ด้านบนเป็นลายหินอ่อนสีเขียวสลับสีเขียวอ่อน ใต้ท้องใบมี สีเทาเขียวลายสีม่วงอมน้ำตาลหรือมีปื้นสีม่วงเข้ม มีขนเล็กน้อย ช่อดอก ตั้งตรง ก้านช่อดอกสั้นมี 1-2 ดอก/ช่อ มีขนสีขาวโปร่งแสงปกคลุม ดอก ขนาด 4 – 5 เซนติเมตร สีม่วงเข้ม กลีบเลี้ยงรูปไข่กว้างถึงเกือบกลม กลีบงุ้มลง ขนาด 2 เซนติเมตร ด้านหลังกลีบมีขน กลีบดอก รูปไข่แกมรูปขอบขนาน ปลายมนแผ่ออก ขนาด ยาว 2-3 เซนติเมตร กว้าง 1.8 – 2.0 เซนติเมตร ขอบกลีบสีขาว มีขนโปร่งแสงทั้งสองข้างมีเส้นสีม่วงแดงเข้ม กลีบปากหรือกระเปาะ สีน้ำตาลแดง กลีบด้านข้างพับเข้าเป็นรูปตัววี สีน้ำตาลปนเหลืองอมเขียว โถ่ รูปพระจันทร์เสี้ยวมีส่วนนูนสองอันและที่ขอบล่าง ตรงกลางมีจุดที่แตกต่างโดยมีด้านโค้งไปข้างหน้ากว้าง 6 มิลลิเมตร และ 4.5 มิลลิเมตร สีม่วงแดงเข้ม มีจุดศูนย์กลางที่นูนขึ้นอย่างชัดเจนเป็นรูปหัวใจสีขาวอมม่วง จุดกลมที่มีสีเดียวกันในแต่ละแฉก

ระยะเวลาออกดอก	พฤษภาคม
เขตการกระจายพันธุ์	พบทางตอนเหนือของ สปป.ลาว

รองเท้านารีรุ่งสุริยานัม เป็นรองเท้านารีชนิดที่ค้นพบใหม่ เมื่อปี พ.ศ. 2557 (2014) ค้นพบโดยคนไทย ผู้ที่ค้นพบได้ชื่อกล้วยไม้มาสะสมในชื่ออื่นซึ่งต้นมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันและมีถิ่นกำเนิดใน สปป.ลาว เหมือนกันและเป็นชนิดที่เพิ่งค้นพบเมื่อปี พ.ศ. 2552 (2009) คือชนิด *P. canhii* แต่เมื่อมาปลูกแล้ว พบว่า ดอกมีลักษณะที่แตกต่างกับชนิดดังกล่าว จึงส่งไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่ประเทศเยอรมนีจำแนก ปรากฏว่า ได้เป็น รองเท้านารีชนิดใหม่ จึงตั้งชื่อชนิดให้เป็นเกียรติแก่ผู้ค้นพบว่า *P. rungsuriyanum* การที่คนไทยเป็น ผู้รายงานการค้นพบรองเท้านารีชนิดใหม่โดยไม่มีผู้ร่วมวิจัยจากประเทศที่เป็นถิ่นกำเนิดของกล้วยไม้ชนิดนี้ อีกทั้งยังรายงานชื่อมาจากตลาดนัดสวนจตุจักร อาจทำให้ต่างประเทศไม่เชื่อมั่นในกระบวนการ ควบคุมการค้าพืชป่าของประเทศไทย

ที่มา : นางสาวสมาลี ทองดอนแอ
นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ

เอกสารอ้างอิง

Olaf G., Rungruang, N., Chaisuriyakul, Y., Dionisio I. 2014. *Paphiopedilum rungsuriyanum* a new species discovered in Northern-Lao in Orchideen Journal Vol. 2-1 (2014).